

cuniæ, quam intactam esse cupit, cum pro suis ac familiæ necessitatibus sufficiant reditus ordinarii. Securitatem conscientię spondet sibi ex his rationibus. 1. Quia habet liberos, & fors cum tempore habiturus plures. 2. Quia prudentis ac providi est præmunire se adversus varios casus fortunæ ac vitæ v. g. diurnas ægrotudines, incendia, inundationes, bella &c. 3. Quia nihilominus erogat consuetas elemosynas in pauperes.

3. Cum Avaritia non solum consistat in desiderio inordinato semper coacervandi ampliora bona, sed etiam in deordinato affectu erga bona jam possessa, nil est, per quod Philumenes amoliat a se vitium Avaritiæ, & culpam gravissimam coram Deo. Rationes, quibus suam palliare nititur tenacitatem, sunt insufficientes, nec eum eximunt ab obligatione abundantius succurrendi pauperibus. Aliud fors dicendum, si cogitaret liberos suos in matrimonia elocare, ad quæ amplissima dos requiretur intuitu subeundæ conditionis. *Pontas.*

AUGURIUM.

Per Augurium intelligitur divinatio ex cantu vel clamore avium. Hæc Divinatio, siue interveniat pactum expressum siue tacitum cum dæmone, est semper peccatum mortale ab Ecclesia anathemate confixum. Possunt tamen ex cantu avium absque omni superstitione prædici effectus naturales v. g. bona vel mala tempestas, id quod nautæ sciunt, haud facile in suis prædictionibus decepti.

Vide *Superstitio* Caf. 6.

B.

BAPTISMUS.

1. Baptismus est primum Ecclesiæ sacramentum, *sacramentum fidei & janua sacramentorum*, per quod remittitur peccatum originale in parvulis; in adultis vero etiam omnia peccata actualia tam quoad culpam quam quoad poenam.

2. Theologi triplicem distinguunt Baptismum; *fluminis* scilicet, qui in aqua confertur; *flaminis*, qui consistit in sincere ad Deum conversione cordis & vero proposito recipiendi sacramentum; & *sanguinis*, qui in martyrio consistit. Ex his tribus primus solus est verum sacramentum; nihilominus

us etiam reliqui duo operantur (saltem quoad remissionem culpæ) eandem gratiam, quam operatur ipsum sacramentum.

3. Baptismum instituit Christus, sicut & reliqua Sacramenta: verum quo tempore instituerit, disputant inter se Theologi.

4. Materia hujus sacramenti est aqua naturalis & elementaris, cui immergitur infans, vel quæ funditur super caput ejus; & absolute non potest adhiberi alius liquor. Forma in his verbis posita est: *Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti*. Omnis alia forma adhibetur invalide, (si sit substantialiter diversa).

5. Ordinarius hujus sacramenti minister est Sacerdos. Verum in casu necessitatis quilibet homo, christianus, Judæus, infidelis & paganus, vir & foemina valide baptizat, dummodo in administratione hujus sacramenti habeat intentionem faciendi id, quod facit Ecclesia.

6. Baptismus in eadem persona reiterari non potest, quia gravissimum peccatum committatur, & irregularitas incurritur. Verum hoc solum intelligendum de iis, qui scientes Baptismum jam valide fuisse collatum, eundem sub forma absoluta denuo conferunt: illi enim, qui prudenter dubitant de collatione Baptismi aut de valore ejusdem, & sub hac conditione rebaptizant: *si non es baptizatus*, non incurunt irregularitatem.

7. Sacramentum istud præter characterem Christiani producit etiam gratiam habitualementem & sanctificantem.

8. Non alibi quam in Ecclesia, excepto urgentis necessitatis casu, aut de expressa Episcopi sui facultate Baptismum conferre potest Parochus, aut quivis alius sacerdos; neque absque præscriptis in Rituali caeremoniis, nisi idem concedat Episcopus, aut infanti præsens imminet mortis periculum, quo in casu, si infans evadat, & ulterius vitam protrahat, omiffæ caeremoniæ suppleri debent. Inter has caeremonias est etiam hæc, ut illi, qui baptizatur, detur Patrinus; ad quod munus non admittuntur Religiosi, infideles, hæretici, excommunicati denunciati, & peccatores publici.

9. Validus est Baptismus, siue conferatur per *immersionem*, siue per *infusionem*, siue per *asperersionem*. Immersio antiquitus fuit in usu tam in Ecclesia Latina quam Græca; imo & hodieum est in usu in quibusdam Ecclesiis particularibus, ut in Mediolanensi, Quod Apostoli, qui unico die personarum

rum millia baptizabant, asperſione uſi fuerint, nuda conjectura eſt. Communis hodie Eccleſiæ uſus eſt, ut Baptiſmus conferatur per infuſionem.

10. In Gallia quilibet Parochus tenetur habere codicem omnium in ſua Parochia baptizatorum, cujus paginæ prima & ultima a Judice Regio propria ſubſcriptionis nota ſunt inſignitæ, hujusque copiam ſubſcriptam & pro vera aſſertam intra ſex hebdomadas poſt finem cujuſlibet anni mittere ad Tabularium Judicis Regii, in cujus jurisdicſione ſita eſt Eccleſia parochialis; debetque in ea notatus eſſe dies, quo infans in lucem prodiit. Actus Baptiſmi debet ſubſcribi a Parocho, vel Vicario qui baptizat, a Patrino ve Matrino, & a patre infantis, ſi eſt præſens.

NOTA. Ad abuſum pertinet, dum in Germania quidam Prælati vel Abbates in ſe recipiunt munus Patroni.

CASUS I. Octavianus cum infantem recens natum & in periculo mortis conſtitutum baptizare volens non reperiret aquam puram, uſus ex aqua ex luto expreſſa, aut alio liquore v. g. juſculo carniſum commixta.

R. Ad validum Baptiſmum ſufficit omnis aqua, fluvialis, fontana, marina, paluſtris, lacuſtris, pluviſalis, cisternina, putealis, glacialis, nivea, eſſi alio liquore aut materia commixta, dummodo ſit naturalis, & per commixtionem alterius liquoris aut materiæ in nimia quantitate non deſinat eſſe vera aqua. Unde ſequitur, Baptiſmum ab Octaviano collatum eſſe validum. *Pontas.*

CASUS II. Metrodorus videns ſuum infantem jam moriturum, cum in promptu non eſſet alia aqua, adhibuit minerali aut lixivium ad Baptiſmum.

R. Si aqua mineralis iſta fuit naturalis, Baptiſmus eſt validus; idem intellige de lixivio, quia aqua in hoc caſu ſuam virtutem ſubſtantialem adhuc retinet: ſi autem aqua mineralis fuit artificialis, Baptiſmus eſt nullus. *Pontas.*

CASUS III. Menfredus vocatus ad conferendum Baptiſmum infanti moribundo nullam aliam reperit aquam quam alteri cuidam liquori commixtam, & quidem in notabili quantitate, ita, ut neſciret quinam liquor prævaleat.

R. In tam urgente neceſſitate potuit uti hac aqua. Nihilominus ſi infans vitam protraheret, poſtea reperta materia certa de novo baptizandus eſt ſub conditione, *ſi vivas.* Inſignes Theologi docent, in urgente neceſſitate adhiberi poſſe aquam

aquam de vite, ex floribus citriorum, roris aut plantis expreſſam, ac diſtillatam; quia hæc aquæ non diſſerunt ab aqua naturali, niſi quoad odorem. *Pontas.*

CASUS IV. Lubinus Dominus territorialis cujuſdam paræciæ vocat Parochum in ſuam domum, ut ibi conferat Baptiſmum infanti ſuo recens nato, uſque dum ad Eccleſiam deportetur pro ſupplendis cæremoniis Baptiſmi & recipiendo nomine poſt reditum cujuſdam Mareſchalli Galliæ ex Germania, ubi præeſt exercitui, quem rogaturus eſt in Patrimum.

R. Parochus non poteſt abſque peccato gravi ſic baptizare infantem ſine permiſſione Epilcopi. Hæc permiſſio ſolum dari ſolet pro infantibus Regum aut ſupremorum Principum. Omnes alii infantes juxta receptum uſum Eccleſiæ non in alio loco quam in Eccleſia baptizandi ſunt, niſi aliud expoſcat urgentiſſima neceſſitas. Rituale Romanum advertit, Baptiſmum infantibus Regum ac Principum, dum ſimul adhibentur cæremoniæ, conferendum eſſe in capellis, aut oratoriis regiis, idque non niſi ad instantiam eorum. *Pontas.*

CASUS V. Epiphanius Parochus cum circa finem Septembris adverteret, in fonte baptiſmali tam parum ſuperſeſſe aquæ baptiſmalis, ut pro reſidua anni parte ſufficere non poſſet, aſſudit privata authoritate aquam communem.

R. Abſque peccato poteſt eam aſſudere, dummodo attendat, ut aqua aſſuſa in minori ſit quantitate quam aqua baptiſmalis. *Pontas.*

NOTA. Si nec aſſuſa ſufficiat, poterit de novo interpolatim minor quantitas aſſundi.

CASUS VI. Gerafinus Parochus cum videret in Paſchate, ſibi adhuc ſuperſeſſe ſufficientem copiam chriſmatis & olei ſacri, negligit accipere noviter confecratum ab Epilcopo, ſed utitur veteri per totum annum.

R. Negligentia hujus Parochi eſt graviter peccaminofa; cum tranſgreſſus ſit legem Eccleſiaſticam in materia gravis momenti. *Pontas.*

CASUS VII. Valerius agricola videns infantem ſuum recens natum in evidenti mortis periculo eum baptizat per immerſionem his tantum verbis pronuntiatis: *In nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti.* Eſtne valide baptizatus infans? Et quid? ſi Valerius dixiſſet: *Ego te baptizo in nomine ſanctæ Trinitatis, vel in nomine Jeſu Chriſti?*

ꝑ. In utroque casu Baptismus est invalidus ex defectu formæ ab ipsomet Christo stabilitæ. *Pontas.*

NOTA. Ratio est, quia Christus voluit exprimi qualitatem trium personarum.

CASUS VIII. Oldradus in scholis Inferioribus adhuc hærens erat in occasione baptizandi suum fratrem primo natum, & jam denuo morti proximum: usus autem est hac forma: *Ego te baptizo in nominibus Patris & Filii & Spiritus sancti.*

ꝑ. Baptismus est invalidus; quia hæc mutatio formæ est essentialis. *Pontas.*

NOTA. Ratio est, quia nomen hoc loco non significat appellationem, sed auctoritatem, quæ in tribus personis una est.

CASUS IX. Marfilius baptizando infantem fecit mutationem essentialem in forma ex ignorantia.

ꝑ. Si Marfilius est Clericus & minister ordinarius hujus sacramenti, peccavit mortaliter. Si autem est laicus, & quidem ex professione sua non teneatur scire modum administrandi Baptismum, non peccavit mortaliter. *Pontas.*

CASUS X. Clodildis obstetrix in pago quodam non bene instructa de forma Baptismi baptizat infantem dicendo per ignorantiam: *in nomine matris, loco in nomine patris.*

ꝑ. Hic Baptismus est invalidus. *Pontas.*

CASUS XI. Maxentius vir incultus ac stupidus baptizavit infantem in periculo mortis sub hac forma: *Ego te baptizo in nomine Patriæ & Filia & Spiritu sancta*, quam putabat esse legitimam.

ꝑ. Baptismus iste est validus. Ratio responsonis tam ad hunc, quam ad præcedentem casum est hæc: in hoc casu vox *Patriæ* homini idiomate parum perito significat idem, quod vox *Patris* magis perito, ut respondit Zacharias Papa super ejusmodi Baptismo consultus. In præcedente autem casu corruptio primæ vocis formulæ mutat integrum sensum, formamque catholicam sacramenti penitus evertit. Ita sentit D. Thomas. *Pontas.*

NOTA. Sæculo octavo, quo integre nationes, & in iis etiam quidam Parochi, loquebantur corrupte latinum, tolerari poterat hic error. Nunc circa errorem privatum non constaret de sensu verborum communi vel privato.

CASUS XII. Infans recens natus cum videretur proxime exspiraturus, vir quidam actu præsens supra caput illius fudit aquam, obstetrix autem pronunciavit verba formæ, ejus vir erat ignarus.

ꝑ. Baptismus est invalidus. *Pontas.*

NOTA. Ratio est; quia falsificantur verba formæ: *Ego te baptizo, lavo.*

CASUS XIII. Justinus & Andreas cum viderent infantem quemdam recens natum in articulo mortis, ambo illum baptizarunt; ambo enim & verba formæ pronunciarunt, & corpus aqua perfuderunt.

ꝑ. Baptismus est quidem validus, sed illicitus; & si unus horum adverteret, ab altero jam plene pronunciatam formam, hic deberet desistere ab actione, & ulteriori pronunciatione. *Pontas.*

CASUS XIV. Ramulfus baptizans infantem periculose decumbentem ab initio affudit aquam super caput illius; postea vero immediate pronunciavit formam.

ꝑ. Baptismus est validus. Verum pro majori securitate a Parocho reiterandus est sub conditione. *Pontas.*

CASUS XV. Maclovius Parochus cum baptizaret infantem, & jam pronunciaffet prima verba formæ: *ego te baptizo*, pater infantis actui præsens apoplexia tangitur. Hinc Maclovius coactus est interrumpere cœptam formam, ut absolveret moribundum, eumque ad mortem disponeret: dein iterum pergit in forma Baptismi.

ꝑ. Si interruptio est notabilis & sufficiens ad hoc, ut discontinuetur actio, ejusque intentio interrumpatur, ut in præsentem casu, Baptismus est invalidus. Si vero interruptio foret exigua v. g. si baptizans prolatis verbis: *ego te baptizo*, filere juberet strepitantes, & ocyus pergeret: *in nomine Patris &c.* hæc interruptio non obesset valori Sacramenti. Notandum hic: si contingeret baptizantem usu linguæ destitui ante prolationem totius formæ, tunc alius de novo deberet fundere aquam super caput infantis, & simul pronunciare omnia verba formæ. Si autem lingua hæssisset primum ante prolationem vocis *Amen*, Baptismus non foret reiterandus; cum hæc particula non sit de essentia formæ. *Pontas.*

CASUS XVI. Melania obstetrix cum videret foeminam quamdam difficillimo laborare partu, nec infantem facile egressurum ex utero matris, sed solummodo quandoque ejus
appa-

apparere caput, quin tamen prodiret ex utero, baptizat infantem hunc.

R. Non debuisset sic baptizare obstetrix, & talis infans postea ex utero egressus a Parocho baptizandus est forma ordinaria. Non peccavit tamen Melania. *Pontas.*

NOTA. Cardinalis Pignatellus & Behedistus XIV. fufe differunt de Baptismo infantium in utero: ille cum pluribus Theologis absolute stat pro valore & licentia hujus Baptismi; hic vero rem relinquit in dubio. Ex his autem videtur deduci posse, ejusmodi infantem debere, vel saltem posse baptizari, cum circa sacramentum necessitate medii requisitum, ad salutem homini exoptabilius & pietati Ecclesie conformius sit habere medium salutis dubium, quam prorsus nullum; sicut & in casu necessitatis deficiente materia certo valida adhibenda est dubie valida. Et quis scit, an non infans per Baptismum renasci possit natus jam in utero, licet nondum natus ex utero.

CASUS XVII. Pomponia obstetrix cum assisteret periculo puerperio, ac timeret, infantem, qui non nisi caput aut pedem ex utero matris exeruerat, una cum matre moriturum, hunc baptizat affundens aquam supra partem existentem externa uterum, pronunciata simul debita forma.

R. Si Baptismus fuit collatus in capite, valet, & non est reiterandus juxta D. Thomam. Nihilominus tutius est eum reiterare sub conditione. *Pontas.*

CASUS XVIII. Nicola obstetrix debuit baptizare infantem recens natum & in articulo mortis constitutum. An nil ultra requiritur?

R. Supplendæ adhuc sunt cæremoniæ; & si pater absque justa causa differat per notabile tempus infantem portare ad Ecclesiam pro supplendis cæremoniis, grave peccatum committeret. *Pontas.*

CASUS XIX. Flaminia obstetrix in pago quodam singulari devotione addicta est Beatissimæ virginis, cujus nomen gerit: & hinc, dum in casu necessitatis quandoque infantes baptizat, addit ad formulam ordinariam hæc verba: *Et sanctæ Mariæ virginis.*

R. Si Flaminia habet intentionem eo modo baptizandi infantes in nomine B. Virginis, quo modo illos baptizat in nomine trium personarum in SS. Trinitate, Baptismus est nullus. Si autem aliam intentionem non habeat, quam committendi hoc modo infantes protectioni B. Virginis, valet Baptismus, etsi ipsa peccet hæc addendo. Si dubium est, qua intentione id fecerit, consultum esse censeo, ut pro majori securitate ejusmodi Baptismus reiteretur sub conditione.

Qua-

Quandocumque infans ab obstetrice baptizatus deportatur ad Ecclesiam, Parochi est sollicitè indagare in modum ac singulas circumstantias in administratione Sacramenti intervenientes: quandoque enim periculum mortis, cui infantem expositum cernunt, perturbat ejusmodi baptizantes, ita ut perplexè ac nimis præcipitanter agant cum periculo labendi circa essentialia. *Pontas.*

CASUS XX. Parocho cuidam pro recipiendo Baptismo allatus est infans monstrosus, qui habebat duo capita, unum bene, alterum male admodum formatum, ac insuper duo pectora aliquantulum confusa, sexumque utrumque exhibebat.

R. Parochus monstro huic Baptismum conferre debet absolute in capite bene formato, & in capite altero male formato sub conditione: *si non es baptizatus.* Quod si dubium est, an monstrum istud revera sit homo nec ne, baptizandus esset sub hac conditione: *si es homo.* *Pontas.*

CASUS XXI. Faustinus subdiaconus nepos cujusdam Parochi in hujus absentia baptizat infantem ad Ecclesiam delatum, & in periculo mortis existentem, adhibitis etiam cæremoniis ordinariis. Parochus rediens factum non improbat; cui tamen alius ex vicinia Parochus scrupulum movet.

R. Male fecit Faustinus; quia se ingessit in ministerium, quod exercere ipsi licitum non erat, quodque nec Diaconus solenniter exercere potest, extra casum necessitatis, sine permissione Episcopi. *Pontas.*

CASUS XXII. Nicephorus Parochus in peccato mortali existens vocatur ad baptizandum infantem, quem etiam baptizat nec præmissa confessione, nec contritione perfecta.

R. Nicephorus committit novum peccatum mortale. *Pontas.*

CASUS XXIII. Vulmarus Parochus in statu peccati mortalis existens, habensque voluntatem perseverandi in illo vocatur in domum quamdam ad baptizandum infantem jam moriturientem, qui proin ad Ecclesiam deferri non poterat.

R. Cum in hoc casu Parochus non agat ut minister specialiter deputatus ab Ecclesia, non committit novum peccatum mortale. Ita sentit D. Thomas; sed S. Antoninus est contrarius. Et certe in ejusmodi casu Parochus, imo & laicus deberet prius elicere contritionem, cavendo tamen, ne per nimiam Baptismi dilationem negligatur salus infantis. *Pontas.*

NOTA. Quod Parochus ex officio sui muneris agit, id tanquam minister Ecclesiæ agit; hinc prima responsio non est bona.

CASUS XXIV. Marculus Presbyter & Missionarius in Regno Sinarum frequenter habet occasionem baptizandi infantes, quorum parentes sunt pagani.

R. Si infantes isti habent usum rationis, & petant Baptismum, possunt baptizari invititis etiam parentibus. Si autem non habent usum rationis, Missionarius peccaret mortaliter eos baptizando, nisi sint in periculo mortis, aut expositi ad littus maris, prout frequenter ab idololatris sic solent exponi infantes. *Pontas.*

CASUS XXV. Quericus Parochus baptizavit quemdam ex suis parochianis jam aduatum, in periculo mortis constitutum, qui a nativitate sua erat destitutus usu rationis, aut qui factus fuerat amens aut furiosus.

R. Si adultus iste nunquam habuit lucida intervalla, Parochus potuit eum baptizare. Idem dicendum, si adultus, antequam amisit usum rationis, habuit quædam lucida intervalla, in quibus monstravit desiderium suscipiendi Baptismum. Verum si tale desiderium monstrare non potuit, neque Parochus potuit eum baptizare. *Pontas.*

NOTA. Si a nativitate fuit amens, debuit baptizari; quia æquiparatur parvulis necdum adeptis usum rationis.

CASUS XXVI. Hassanus natione & Religione Turca cum in regno Golcondæ periculose decumberet, volens se convertere ad fidem catholicam rogat gentilem, cujus domum incolebat, ut sibi Baptismum conferat, postquam eum circa modum administrandi Baptismum instruxerat. Paganus cæremoniam hanc Hassanus inutilem esse ratus, ac proin sine ulla intentione remittendi peccata, aut ullum alium effectum producendi eum baptizat.

R. Baptismus iste est validus, modo paganus habuerit intentionem per actus suos faciendi id, quod facit Ecclesia. *Pontas.*

CASUS XXVII. Tharrasius homo rudis ac hæreticus habuit quidem in collatione Baptismi intentionem faciendi id, quod fieri vult Ecclesia; sed non scivit, qualis esset intentio Ecclesiæ, neque etiam credidit, Ecclesiam catholicam, a qua alienum se profitebatur, esse veram Ecclesiam.

R. Baptismus ab eo collatus est validus. *Pontas.*

CA-

CASUS XXVIII. Rabbi Salomon Judæus cum morti se vicinum cereret, vult fieri Christianus, & hinc petit Baptismum. Quia autem inter propinquos, aliosque se invisentes, utpote omnes Judæos neminem repererat, qui sibi id obsequii præstaret, ipsemet caput suum aqua perfudit dicens: *Ego me baptizo &c.* Reconvalens denuo quærit a sacerdote quopiam, num validus fuerit Baptismus iste.

R. Responderi debuit, Baptismum fuisse nullum. Verum si obiisset, desiderium Baptismi cum vera poenitentia conjunctum supplevisset defectum sacramenti. *Pontas.*

CASUS XXIX. Vigilantius hæreticus accedit quemdam Parochum animo se convertendi. Estne rebaptizandus?

R. Si Vigilantius est Lutheranus aut Calvinista, & a ministro sectæ ejusmodi fuit baptizatus, non est rebaptizandus; quia utraque hæc secta adhibet eandem materiam & formam in administratione Baptismi, quam adhibet Ecclesia catholica: nisi tamen Parochus haberet specialem rationem dubitandi de valore Baptismi in hoc homine, quo casu sub conditione denuo baptizandus esset. *Pontas.*

CASUS XXX. Esther puella ab hæresi Calviniana, in qua nata & educata fuerat, ad fidem catholicam conversa accessit Parochum suum, se non valide baptizatam asserens 1. ratione opinionis, quam Calvinistæ habent de Baptismo. 2. ratione modi, quo illum administrant. 3. denique, quia in variis locis de novo baptizantur Calvinistæ ad fidem Catholicam conversi, & quidem forma Baptismi ordinaria sine adjectione conditionis: *si non es baptizatus.*

R. Vanæ sunt rationes, quas asserit puella, & minime sufficientes ad hoc, ut Parochum movere possint ad reiterandum Baptismum. Notari hic meretur 1. Baptismum a Calvinista non minus valide conferri ac a pagano aut judæo, licet nec ille nec iste ad justificationem quidpiam prodesse credat. 2. Baptismum collatum per asperionem, ut moris est apud Calvinistas, haberi pro valido. 3. Validum quoque reputari Baptismum, dum forma immediate pronunciatum post applicationem materiæ. Nihilominus haud abs re erit indagare in modum administrandi Baptismum, usitatum in patria personæ transeuntis ad catholicos, ratione incuriæ, cujus suspicio facile cadere potest in hæreticos circa administrationem Sacramenti, de cujus necessitate aut efficacia eorum fides non est eadem cum nostra. *Pontas.*

NOTA. Si puella cum pluribus aliis infantibus baptizata est a ministro Calviniano per asperionem ex cathedra, bene denuo baptizatur

H 2

tur sub conditione, tum quia non omnis asperio est vera ablutio, tum quia incertum est, an vel guttula ad eam pertigerit.

CASUS XXXI. Junianus triginta annos natus nullum Baptismi sibi collati argumentum habet: progenitus quidem erat ex parentibus christianis, & christiane educatus ab illis, sed ante viginti jam annos mortem oppetierant. Hinc rogat Parochum suum, ut se sub conditione saltem baptizet, & sic de salute sua securum reddat.

R. In hoc casu datur tam violenta præsumptio, Junianum esse baptizatum, ut nequidem sub conditione sit rebaptizandus, nisi fortissimis argumentis contrarium probaretur: Baptismus enim neque sub conditione est reiterandus, nisi in casu, que præter hoc, quod nullum habeatur argumentum collati Baptismi per scripturam aut per testes, scitur insuper, parentes tunc temporis fuisse hæreticos, v. g. Calvinistas, & ita vixisse, ut nequidem exteriora Religionis servarent. *Pontas.*

CASUS XXXII. Gerbertus natione Germanus natus in provincia, ubi dominatur secta Anabaptistarum, trigessimum quartum ætatis annum jam expleverat: educatus autem est per triginta jam annos in Religione Catholica a consanguineo Catholico, qui post mortem parentum Anabaptistarum illius curam in se susceperat. Jam vero nec ipse, nec consanguineus, licet omni prorsus adhibita inquirendi industria, argumentum quodpiam de suscepto Baptismo reperire poterant. Quid agendum in hoc casu?

R. Absolute baptizandus est Gerbertus; & solum tunc sub conditione, si quodpiam haberetur dubium, an non antea jam possit accepisse Baptismum. *Pontas.*

CASUS XXXIII. Condomirus miles gentilis, cum captus esset in prælio, cum aliis coactus est ad recipiendum Baptismum, licet non solum nullam haberet intentionem illum recipiendi, sed etiam declararet, se nolle fieri christianum. Nihilominus post aliquot menses ultro amplexus est fidem catholicam.

R. Baptismus hic est nullus, si violentia fuit tanta, ut absolute omne sustulerit voluntarium. Verum si consensisset quidem, sed tantum ut evadat poenam quampiam, Baptismus esset validus quantum ad characterem. *Pontas.*

CASUS XXXIV. Allatus est ad Parochum infans expositus, habens fasciis infixam schedam, in qua continebatur, illum ab obstetrice baptizatum jam fuisse.

R. Infans iste sub conditione baptizandus est denuo. Idem dicendum, de Baptismo in casu urgentis necessitatis collato domi a patre, matre vel obstetrice, nisi per duos testes fide dignos constet, Baptismum legitime fuisse collatum. *Pontas.*

NOTA. Ejusmodi schedis haud multa fides adhibenda; nec ex iis de peritia baptizantis, præsertim in perplexitate, satis constat.

CASUS XXXV. Vagabundorum mendicantium turma die festo Patroni alicujus oppidi a confluyente populo eleemosynas colligebat, & in quadam villa, in quam ante abitum ex oppido vespere discesserat, duos infantes relingebat, unum trium, alterum circiter quatuor annorum. Ingressa villam materfamilias hos duos infantes reperit dormientes, idque Parocho indicat. Quid agendum Parocho de istis infantibus?

R. Saltem sub conditione baptizandi sunt. *Pontas.*

CASUS XXXVI. Rabbi David suscepit Baptismum præcise intuitu commodi temporalis, quin ullam habeat fidem de Jesu Christo, ac sacramento Baptismi.

R. Nihilominus tamen recepit characterem Christiani; quia consensit in Baptismi receptionem. *Pontas.*

CASUS XXXVII. Florus adultus plurium peccatorum mortalium reus recepit Baptismum ex respectu humano vel ob commodum temporale, quin interius renuntiaverit suis peccatis.

R. Quamprimum fictio, in qua Florus recepit Baptismum, per poenitentiam, & confessionem peccatorum, maxime sacrilegii in Baptismi receptione commissi sublata fuerit, sacramentum eundem producti effectum, quem produxisset statim, si ab initio Florus fuisset rite dispositus. Verum Baptismus recedente fictione ex propria virtute tantum operatur remissionem eorum peccatorum, quæ fuerunt commissa ante receptionem illius: peccata autem post receptionem Baptismi commissa remittuntur per virtutem sacramenti poenitentiae. *Pontas.*

CASUS XXXVIII. Osmanus miles turcicus plurium enormium scelerum reus postquam in prælio captus fuerat, petit Baptismum. Potestne sacerdos ipsi injungere poenitentiam proportionatam peccatis?

ꝑ. Sufficit, si Osmanus habeat fidem. Licet autem penitentia non sit injungenda illi, qui petit Baptismum, nihilominus si sua confiteri peccata vellet, ipsius confessio potest audiri, quin ei ex autoritate & velut de necessitate aliqua satisfactio sit injungenda. Interim tamen, si Osmanus habeat rem alienam, tenetur eam restituere, tenetur compensare damnum illatum proximo, ac renuntiare odio; quia ad recipiendam gratiam Baptismi absolute necessarium est, ut quis desinat a peccatis mortalibus, fixumque habeat fervare legem Dei. *Pontas.*

CASUS XXXIX. Menander chyrurgus exercens artem obstetriciam cum vocatus esset ad parturientem, eamque ad extrema deductam cerneret, antequam exspirasset, aperuit ipsi latus, ut salvaret infantem, eumque ad Baptismum perduceret.

ꝑ. Non obstante hoc motivo Menander vere commisit homicidium propria autoritate eripiendo vitam foeminae. Debuisset expectare mortem matris, & tunc eam secare; cum infans saltem tribus horae quadrantibus post mortem matris adhuc vivere potuisset. *Pontas.*

CASUS XL. 1. Licetne baptizare omnes infantes barbarorum infidelium, qui nondum eo aetatis pervenerunt, ut usum rationis habeant. Sciendum autem, dari quasdam regiones, ubi infantes plerique ob frigus extremum moriuntur, antequam ad usum rationis perveniant; alias econtra, ubi ordinarie non moriuntur ante usum rationis.

2. Suntne baptizandi ejusmodi infantes per infusionem? an satius est, si manus humectetur aqua, & fricetur frons eorum? aut num per spongiam baptizandi sunt?

3. Debentne observari caeremoniae Baptismi in Missionibus, ubi nulla adhuc existat Ecclesia?

4. Quid consilii capiendum Missionario, qui omnes infantes Missionis suae, quorum parentes infideles, indiscriminatim baptizasset?

5. Suntne adulto, antequam baptizetur, explicanda omnia mysteria, & univ[er]sa lex, praesertim si morti proximus sit?

6. Estne ipsi necessario explicandum mysterium Eucharistiae?

7. Potestne baptizari adultus, quin requiratur ab eo, ut eliciat actum contritionis vel attritionis?

8. Num adulto moribundo, qui Baptismi quidem, non autem aliorum sacramentorum capax censetur, conferri debent S. Viaticum & extrema unctio?

9. Potestne baptizari barbarus adultus moribundus habens plures uxores, eo tamen adductus, ut promittat, se in posterum, si reconvalecat, unicam tantum retenturum? Estne, si nolit reliquas domo ejicere, eo adigendus, ut determinet illam, quam sit retenturus; aut num sufficit, si promittat, se unicam tantum indeterminatam retenturum? Potestne sic absolvi remanentibus adhuc in domo omnibus uxoribus?

10. Potestne baptizari adultus, qui patitur imo cupit pro recuperanda sanitate sibi adhiberi quasdam caeremonias ad minimum vanas & inutiles? aut num differendus est Baptismus, usque dum penitus inspiciatur, quid istae sibi caeremoniae velint, & qua de causa fuerint adhibitae?

11. Possuntne conferri Baptismus & alia sacramenta infirmo, cui quidem explicata fuere mysteria; sed de quo moraliter certum est, quod ideo tantum promiserit se servaturum praecipua, ne contradicat Missionario?

12. Potestne Missionarius, cujus Missio late patet, talen sibi pro visitatione locorum sui districtus praescribere ordinem temporis, ut quemlibet locum stato tempore adeat, extra quod illuc non sit venturus, etiamsi ipsi affirmetur, reperiri ibi aegrotum ad extrema deductum; cum sciat, barbaros hosce ob quamlibet modicam debilitatem Missionarium vocare solitos. ipsique insuper timendi locus sit, ne vires labori succumbant? Peccaretne mortaliter aut venialiter, si infantes aut adultos sine sacramentis sic mori pateretur?

13. Potestne in diffitis his regionibus Missa celebrari, quin adhibeatur vel guttula vini pro duabus ablutionibus? Num pro dispensatione hac in re adeundus est ipse summus Pontifex?

14. Potestne adultus rudis ac stupidus, ut sunt ejusmodi barbari sylvestres, baptizari, modo assecutus sit aliquam cognitionem Dei, & non nullorum attributorum ejus, praesertim justitiae remunerativae & vindicativae?

15. Teneturne Missionarius barbaros adultos baptizatos & baptizandos edocere omnia praecipua legis positivae & divinae, ea maxime, quibus praevidetur quod aegre se sint subiecturi? An non barbari isti securi sunt in conscientia non servando praecipua, quae ignorant?

Ad 1. In regionibus, ubi infantes barbarorum plerumque moriuntur, antequam ad usum rationis pervenerint possunt baptizari. In aliis autem regionibus differendus est Baptismus, donec usum rationis attigerint, saltem extra periculum mortis,

Ad 2. Possunt baptizari manu aqua tineta fricando fontes eorum, aut per spongiam, quantum ad valorem sacramenti, adhibita insuper forma ordinaria.

Ad 3. Quantum fieri potest, servari debent cæremoniæ Baptismi in Missionibus, etiamsi nulla adhuc existeret Ecclesiæ; nec ulla potest omitti absque dispensatione Papæ.

NOTA. Coram gentilibus, aut necdum in fide firmis, aut non tenacibus Secreti, censuram omittendas cæremonias ob *Disciplinam arcani*, caute observandam, prout tristes effectus in regno Sinarum & in Cochinchina ostendunt.

Ad 4. Si Missionarius in Missione sua baptizavit indiscriminatim omnes infantes, quorum parentes cultui idolorum adhuc addicti erant, peccavit graviter, & pœnitentiam agat necesse est. Tenetur insuper, quantum poterit, invigilare educationi horum infantium.

Ad 5. Adulto omnia Religionis nostræ mytheria explicanda sunt, antequam ad baptismum admittatur. Si morti proximus sit, saltem eo adducendus est, ut eliciat actum fidei explicitæ & distinctæ.

Ad 6. Explicatio Sacramenti Evcharistiæ differri poterit, quoad expediendi videbitur.

NOTA. Sic etiam antiquitus Catechumenis non explicabatur Evcharistia.

Ad 7. Sufficit, si ab ejusmodi adultis moribundis, quibus Baptismus differri non potest, requiratur, ut eliciant actum amoris Dei. Pro majori tamen securitate excitandi sunt ad actum displicentiæ ac doloris de omnibus, quæ Deo displicent.

NOTA. Non solius securitatis causa, sed lege naturali & divina requiritur explicita & distincta detestatio peccatorum.

Ad 8. Magis explananda hæc incapacitas, quæ adultum moribundum inhabilem reddit ad recipienda alia Sacramenta, licet ad recipiendum Baptismum inhabilis non sit. Juxta praxin quorundam Missionariorum Sinenfium quoad dispositiones necessarias ad Evcharistiam non omnia requirenda sunt, quæ stricto rigore requiri possent.

NOTA. In Sinenfibus eventus docuit, imperfectam multorum instructionem de Evcharistia nocuisse Ecclesiæ.

Ad 9. Sufficit respectu hujus barbari moribundi, si promittat, se unicam tantum uxorem legitimam retenturum.

Ad 10.

Ad 10. Non est baptizandus ejusmodi barbarus adultus, qui petit a consanguineis suis pro recuperanda sanitate sibi adhiberi cæremonias in regione usitatas, nisi sciatur, in quonam consistant; aut nisi ab usu earum absterreatur; & dubitatur, an non sint superstitiosæ.

NOTA. Solæ cæremoniæ nunquam habent virtutem naturalem sanandi, & in hunc finem adhibitæ semper sunt superstitiosæ.

Ad 11. Ut baptizari possit adultus, debet agnoscere obligationem, quam per Baptismum contrahit, & submissionem, quam debet Ecclesiæ. Si tamen est morti proximus, potest ipsi in hoc statu conferri Baptismus non obstante dubio, an sufficienter sit instructus; melius enim id est, quam salutem ipsius differendo Baptismum in discrimen adducere.

Ad 12. Supposito quod Missionarius, qui amplum habet Missionis districtum, non possit invisere infirmum, quin succumbat labori, & in statum redigatur, quo non amplius officium Missionarii explere possit, non peccat, si insistendo præscripto sibi ordini recuset invisere infirmum etiam in extremis constitutum. Nihilominus si certus esset, infirmum moriturum absque sacramentis, aut adultum quempiam sine Baptismo, nulla habita ratione ordinis præscripti deberet eum adire.

NOTA. Observandus ordo charitatis, ut periclitante uno ex una parte, ex altera vero multis, cæteris paribus potius salus multorum in tuto collocetur.

Ad 13. Ad ipsum Pontificem confugiendum est pro obtinenda hac dispensatione.

NOTA. Casus non potest esse frequens; ideo imprudenter peteretur dispensatio. In casu extraordinario circa meram cæremoniam adiphoram Juris Ecclesiastici locus est Episkia.

Ad 14. & 15. Haud sufficit ad salutem cognoscere Deum, & divina ejus attributa, sed insuper credi debent explicitè & de necessitate medii mytheria & articuli Decalogi ac symboli. Verbo: Omnibus barbaris explicari & intimari debent omnia præcepta legis extra periculum mortis, quo casu differri potest plenior de his instructio. *Fromageau.*

CASUS XLI. Infantes, qui inveniuntur expositi, suntne sub conditione baptizandi.

ꝑ. Si nulla habeatur certa probatio, quod jam fuerint baptizati, baptizari debent non obstante scheda, quam fortasse fecum habent, continente, quod jam sint baptizati. *Fromageau.*

CASUS XLII. Diaconus baptizans incurritne irregularitatem, si bona fide agat?

ꝑ. Agit contra leges Ecclesiasticas, utpote non habens sufficientem facultatem conferendi Baptismum. Nihilominus, cum non egerit præsumptione aut temeritate ductus, irregularitatem non incurrit. *Fromageau.*

CASUS XLIII. Christianus quidam quindecim annorum videns infantem Judaicum duorum annorum prope rivum, eum baptizat servata debita forma. Estne Baptismus iste *in-vitis parentibus* collatus validus? Et supposito quod sit validus, potestne infans parentibus eripi?

ꝑ. Juvenis hic Christianus peccavit graviter: sacramentum tamen est validum, & infans pertinet ad Ecclesiam, cujus est illius curam gerere. Et hinc potest & debet hic infans suis parentibus subduci, sed sub autoritate legum localium. *De Lamet.*

NOTA. Absit hæc macula a vera Ecclesia Dei, ut dicatur, infantem biennem ob injustissimam violentiam pueri suis parentibus eripi posse. Eodem jure uterentur Judæi, Turcæ &c.

CASUS XLIV. Parochus quidam reperit infantem recens natum ad portam Ecclesiæ absque adjecta scheda, quod sit baptizatus, eumque absque conditione baptizat.

ꝑ. Male egit Parochus; quia infans baptizandus non est absolute, nisi quando moralis certitudo habetur, eum non fuisse baptizatum. Jam autem, licet memoratus infans nullam recepti baptismi notam præsetulerit, cum tamen vivamus in regione Catholica, præsumendum est, Baptismum infanti huic fuisse collatum, antequam fuerit expositus. Hinc Parochus non debuisset illum baptizare absolute & sine conditione. C. B.

CASUS XLV. Joannes abjurata hæresi Calviniana dubitat de valore Baptismi sibi collati a Ministro Calvinista sub hac forma: *Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti ex autoritate mihi data a Calvino.*

ꝑ. Cum Ecclesia Catholica Baptismum collatum ab hæreticis semper habuerit pro valido, dummodo ponendo materiam & formam habuerint intentionem generalem faciendi id, quod facit Ecclesia, (*Trid. Sess. 7. can. 4.*) Baptismum Joan-

Joannis est validus, non obstantibus verbis ultimis, quæ minister protulit in collatione Baptismi; quia hæc verba ex sua significatione naturali non inferunt mutationem essentialem in formam necessariam ad sacramentum. *Lugo disp. 8. sect. 3. num. 1. Modern. de Sacr. quæst. 1. art. 11. num. 15. Tambur. Lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 7. & 8. C. B.*

NOTA. Censerem hunc Baptismum esse dubium, quia *nomini* seu *authoritati* trium personarum divinarum *authoritatem* Calvinii conjungit.

CASUS XLVI. Quidam vult, ut filio suo in collatione Baptismi imponatur nomen *Sfortia*. Parochus neutiquam consentit, contenditque, in collatione Baptismi non esse imponendum nomen hominis, qui non reperitur in catalogo Sanctorum.

ꝑ. Prudenter egit Parochus, ipsiusque procedendi modus fundatur in Catechismo Pii V. *part. 1. cap. 2. n. 25. & in Rituali Pauli V. Tit. de sacril. & in Barbosa de Parocho part. 2. cap. 28. C. B.*

NOTA. Per hoc tamen non improbatur mos religiosorum, suis religiosis, mundo mortuis, tribuendi nomina funtatorum. Eliminandus potius est mos, tribuendi foemina nomina virorum terminatione foeminea v. g. *Josepha*; aut vicissim viris nomina foeminarum v. g. *Maria*.

CASUS XLVII. Homo quidam agricola, Heri sui, quem in patrinum delegerat, ex villa reditum exspectans, differt Baptismum infantis sui usque in diem trigesimum.

ꝑ. Agricola iste non potest excusari a peccato mortali, non obstante hoc motivo; quia ex una parte Baptismus est unicum medium, quo salus infantium secura redditur; & ex altera parte ii ob summam debilitatem ætatis mille periculis sunt expositi. Ex quo facile colligere est, quam culpabiles se reddant illi, qui infantes nimis longo tempore gratia Baptismi privant. *Catechis. Roman. part. 2. de Bapt. n. 28. Accedit, quod sit praxis Ecclesiæ confirmata autoritate plurium Synodorum, præsertim Concilii primi Mediolanensis, non differendi Baptismum infantibus ultra novem dies. Non ergo nisi per ignorantiam legis excusari poterit homo iste. Suarez disp. 31. sect. 1. Diana part. 9. tr. 6. resol. 1. Leander. disp. 1. quæst. 13. Possit tamen contingere, ut circumstantiæ gravissimi momenti suaderent diuturnam dilationem Baptismi usque ad adventum patris vel patrinæ. Sed si diu nimis protrahendus foret Baptismus, adeundus est Episcopus, cujus erit judicare, aut fors concedere, ut simplex Baptis-*